

Avsnitt og logiske tekstmarkører

Vi har tidligere vært inne på den betydningen *klarhet* og *organisering* tillegges i faglige tekster, og brukt det som en begrunnelse for at teksten som helhet bør ha en oversiktlig struktur. I den løpende teksten er det imidlertid først og fremst *avsnittsinndelingen* og de logiske *tekstmarkørene* som hjelper leseren til å se hvordan teksten er strukturert.

Avsnittet

I en fagtekst er ethvert avsnitt å betrakte som en tekst i seg selv. Det betyr at det er visse mønstre for hvordan det innledes og bygges opp. Mønsteret er ikke så klart at det kan formuleres gjennom enkle regler, men de fleste av oss har opparbeidet oss en slags intuitiv avsnittskompetanse gjennom mange års lesning. Vi venter for eksempel at et avsnitt skal konsentrere seg om et overordnet tema, og vi venter å finne en antydning om temaet allerede i første eller annen setning (ofte kalt avsnittets nøkkelsetning). Videre venter vi at temaet skal utdypes på en sammenhengende måte, ikke etter et «hytt-og-vær»-prinsipp. Vi venter også at avsnittet skal avsluttes med en setning som understøtter følelsen av at teksten har kommet til et midlertidig avbrekk. Av og til kan det dreie seg om en oppsummeringssetning, andre ganger om en setning som signaliserer overgang til et nytt tema. Disse forventningene er innarbeidet som reflekser hos oss og gjør det mulig å lese fagtekster på en effektiv måte. Hos erfarne skrivere vil også skrivingen styres av disse prinsippene. Som mangeårige skrivelærere vet vi imidlertid at det nettopp er på dette punktet det svikter mest hos voksne skrivere.

Nedenfor gir vi tre eksempler på avsnitt som alle er konstruert for anledningen. De to første er parodier på dårlige avsnitt, det siste er et eksempel på avsnitt som går «etter boka». Alle har en innledningssetning som gir løfte om det overordnede temaet *strengeinstrumenter*. I A blir dette temaet behandlet etter et «hytt-og-vær»-prinsipp: